

Stiv- og Benbrudsyge.

Stiv- og Benbrudsyge er meget udbredt hos Kvæget især i Jylland, og da igjen især i det nordlige, midterste og vestlige Jylland. Allerede i Efteraaret (II Bind S. 479) fremsatte vi den Formodning, at dette rimeligvis vilde blive Tilfældet, og som Middel mod Benbrudsygen, der egentlig er en helt anden Sygdom end Stivsygen, som nærmest hidrører fra rheumatiste Lidelser, tilraadede vi en kraftig Fodring. Ogsaa denne Vinters Erfaringer synes i det Væsentlige at have bekræftet Rigtigheden heraf, men tillige synes det ogsaa, som om en lille Tilgift til Foderet af Benmel har dels skjærmet mod Sygdommen, dels hævet den. Vi skulle fremføre et Par Udtalelser derom blandt dem, vi desangaaende have modtaget, saa meget mere som det fysiologisk taget maa vække Forundring, om man virkelig saaledes ad direkte Vej ved en Tilgift af Benmel skal kunne indlemme i Dyrets Organisme den Mængde fosforfure Kalk, som Dyret, enten formedelst en Sygelighed i Organismen eller paa Grund af et slet Blandingsforhold af Føden, mangler.

Fra Mors: „Mange Køer have været angrebne af den her saakaldte Stiv- eller Bensyge, som viser sig ved en stiv, øm og haltende Gang samt Madlede, Mathed og Aftmagring. Mod denne Sygdom har almindelig været brugt omtrent 3 $\mathcal{A}$ finmalet Benmel, udrørt i Vælling, daglig pr. Ko samt Indgvidning af Kamferspiritus. Kuren skal vare 10—12 Dage og er bleven anvendt med Held mange Steder“.

Fra Skiveegnen: „Hornkvæget, mest Kærne, vise en Afkræftelse og Stjorhed i Venene og dermed forbunden Stivhed i en hidtil ukjendt Grad, og det er ikke usædvanligt, at de, ved at falde, brække Venene. Der er imod Stivsygdommen mange Steder med Held brugt sammenblandet Benmel og Rugmel paa Foderet, men mange Kær dø dog efter kort Tids Forløb.“

Fra Viborgeggen: „Den i min forrige Indberetning omstrevne, saakaldte Stiv- eller Vensyge, der især er gennemgaaende, hvor Kreaturerne fra Efteraaret ere blevne holdte daarlig, og viser sig ved Stivhed i alle Lemmerne, Afmagring, tabt Vædelst og Afkræftelse, der ofte har Døden tilfølge, vedbliver fremdeles at udvikle sig. Om Sygdommen kun er herskende i denne Egn, er mig ubekjendt, idetmindste hører man den ikke omtalt i Beretninger fra andre Egne, men man venter nu, at Sygdommen standses, naar Kreaturerne komme paa rigelig Græs. Hos Svinene vedbliver ligeledes, enkeltvis, at udvikle sig en Vensyge, der yttres sig paa den Maade, at Svinet ikke kan gaa og knække Venene; ved Slagtingen viser det sig, at Brustansættelsen om Venene er forsvunden; denne Sygdom indfinder sig især hos Fedesvinene og man har forsøgt ligesom ved Kærne at indgive dem Benmel, men uden Resultat.“

Desuden have vi fra en Gjødningshandler i Viborg modtaget Underretning om, at han i Vinterens Løb har folgt et Par Tusinde *℔* Benmel som Lægemedel for at helbrede for den nævnte Sygdom, og at det ogsaa bruges som Præservativ mod den. Tillige tilføjer han: „Det har været betvivlet, at det kunde hjælpe, og det navnlig i Begyndelsen, thi det er en Opfindelse af Bonden selv, men nu troer jeg, at det ikke længer kan betvivles, dertil er Forbrugen for udbredt.“

En Gjødningsfabrik i Kjøbenhavn har i denne Vinter og til dette Brug folgt 6000 *℔* Benmel til Apothekere og andre Detailudfælgere i de her omtalte Egne. Det dertil brugte Benmel er lavet af udsøgte rene friske Ben og derfor ogsaa betalt 3 *℥* højere pr. 100 *℔* end det til Gjødning folgte Benmel.